

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. נשחטה בהמה אחרת עמה לרבי נתן פרה פסולה בהמה כשרה לרבנן פרה כשרה ... חתך דלעת עמה דברי הכל פסולה נחתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה 1
- ב. נפלה סכין והגביהה נפלו כליו והגביהן השחיז את הסכין ועף בא חבירו ושחט אם שהה כדי שחיטה פסולה ... כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף 2
- ג. השוחט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה.....6
- ד. שהיות מהו שיצטרפו.....7
- ה. שהה במיעוט סימנין מהו תיקו.....8
- ו. כלל אמר ... כל שנפסלה בשחיטתה נבלה כל ששחיתתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה.....9
- ז. עשאה גיסטרא נבלה ... נטלה ירך וחלל שלה נבלה.....10

דף לב.

א. נשחטה בהמה אחרת עמה לרבי נתן פרה פסולה בהמה כשרה לרבנן פרה כשרה ... חתך דלעת עמה דברי הכל פסולה נחתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה

כבר התבאר לעיל דף לא: שאם שחט פרה אדומה ונשחטה בהמה אחרת עמה או נחתכה דלעת עמה כשירה שהרי לא נתכוון למלאכה, אף ע"פ שהבהמה שנשחטה עמה כשירה לאכילה שאין שחיטת החולין צריכה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כוונה¹, ויש אומרים² שהפרה פסולה כשנשחטה אחרת עמה. אבל אם נתכוון לחתוך הדלעת ונחתכה בשעת שחיטה פסולה לכו"ע שהרי עשה עמה מלאכה.

ב. נפלה סכין והגביהה נפלו כליו והגביהו השחיז את הסכין

ועף בא חבירו ושחט אם שהה כדי שחיטה פסולה ... כדי

שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף

כבר התבאר לעיל דף כח. מההלכות הפוסלות את השחיטה היא שהייה, – כיצד – הרי שהתחיל לשחוט, והגביה ידו, או עמד מלשחוט³ אפילו בלא הגביהה, בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון, ואחר כך גמר השחיטה, הוא או אחר, הרי זה נבילה דאורייתא.

¹ בכס"מ הקשה ויש לתמוה על רבינו שפסק בפ' ב' מהלכות שחיטה כרבי נתן דשחיטת חולין בלא כוונה כשירה וכאן פסק דנשחטה בהמה אחרת עמה פרה כשירה וזה היפך דברי רבא וצ"ל שרבינו היה גורס נשחטה בהמה אחרת עמה לר"נ שתיהן כשירות לרבנן פרה כשירה בהמה פסולה פשיטא סד"א ושחט אותה אמר רחמנא ולא אותה ואת חבירתה ואפילו בהמת חולין נמי קמ"ל. ועיין צ"ח כאן מה שתי

² לשחיטת רש"י ותוס' עיין ערוך השולחן העתיד הלכות פרה אדומה סימן נח סעיף ו, ועיין חו"א פרה ח אות יא ד"ה שם הי"ח שגרס אף בדעת הרמב"ם שפסולה.

³ כ"כ הש"ך (ס"ק ב') ופר"ח (ס"ק ב'), והוא פשוט. הפר"ח ס"ק ח' הביא בשם מהרש"ל (יש"ש פ"ב סי' ט"ו) והט"ו (ס"ק ב'), דאם התחיל לשחוט ונדחה ידו ממקום למקום אחר וגמר שם שחיטתו, כשרה אפילו לדידן, דזה לא מקרי שהייה כלל, כמו שמצינו סי' כ"א (סעיף ג') בשוחט בשנים ושלישה מקומות, עב"ד. וכ' הפר"ח ע"ז דברור הוא. לעניות דעתי דודאי אין תלונה על מהרש"ל וט"ו בהא, דאינהו יש לומר דסבירא להו דלא מקרי שהייה אלא אם כן אינו מתעסק בצורך השחיטה כלל, ופסק מלעשות שום תנועה, אף על פי שלא הגביה הסכין מהצוואר, אבל כל זמן שמוליך הסכין לשחוט, אף על פי שאינו חותך אינו בכלל שהייה, אבל הפרי חדש גופיה לא סבירא ליה הכי, כמו שכתב בעצמו ס"ק י"א וסימן י"ח ס"ק י"ב, דאפילו מוליך ומביא לחתוך בכחו, כל שאינו חותך הוה שהייה, והעליתי בסייעתא דשמיא שם שכן עיקר. ואם כן הכא נמי, אם נדחף ידו ממקום למקום, כיון שמדי עברו אינו חותך כלום הוה ליה שיהו. ואף על גב דלאו מעצמו וכוונתו עשה כן רק נדחף באונס, מה בכך, הא שהייה פוסלת בין באונס בין ברצון. ולכן יפה כתב הבית הילל סימן כ"א ס"ק ב', דעכשיו נהגו להמריף בשוחט שנים ושלישה מקומות. והיינו נראה לי באחת למעלה ואחת למטה, דאי אפשר בלא שהייה. אבל בהיקף אחד, יש לומר שבתוך החיתוך נתהפך הסימן, והוה כעין מה שכתב הרוקח דליכא שהייה כלל. תבו"ש כג ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

שיעור שהייתה⁴: ו"א⁵ שבבהמה גסה, כדי שיגביהנה וירביצנה וישחוט רוב ב' סימנים, ובדקה משערין בהגבהה והרבצה דדקה ושחיתת רוב ב' סימניה. וי"א⁶ דהשיעור הוא בלא הגבהה והרבצה, רק כשחיתת רוב ב', גסה לגסה ודקה לדקה.

ובעוף, יש אומרים כדי הגבהה והרבצה דבהמה דקה ושחיתת רוב ב' דדקה. ויש אומרים כדי שחיתת רוב ב' דבהמה גסה בלא שום הגבהה והרבצה. ויש אומרים רק כדי שחיתת רוב א' בעוף בלי שום הגבהה והרבצה.

ושחיתת העור⁷ מצטרפת בכל מקום שנוצר רוב ב'. ומריטת נוצה אינה מצטרפת⁸, דיכול הוא לשחוט בלא מריטה, ואינה בכלל שחיטה.

ואין להקל לשער לפי אותו הסכין ששוחט ולפי אותו אדם השוחט⁹, כגון אם הסכין אינו חד והשוחט רפה ידים ומתעכבת השחיטה, רק צריך לשער ברוב סכינים שהם יפים לשחיטה וברוב שוחטים שהם זריזים לשחוט.

⁴ שתי הדעות בשו"ע ונו"כ כד ב והביא הדעה המחמירה בלשון י"א וכתב גבי עוף ולענין מעשה יש להחמיר כסברא זו, אלא א"כ הוא שעת הרחק או הפסד מרובה שאז יש לסמוך על סברא ראשונה

⁵ הבית יוסף (ד"ה שהייה כיצד וד"ה ובענין חילוקי) החליט לפסוק, דבבהמה בעינן כדי הגבהה והרבצה, דהוא דעת הרי"ף (ז' ע"ב) והרמב"ם (הל' שחיטה פ"ג הל' ב') והרא"ש (פ"ב סי' ט') וסיעתו, ולא השניח בחולקין עליהם, דכללא כילל הבית יוסף לפסוק על פי גדולי פוסקים אלו.

⁶ הר"ז (המאור ז'. ד"ה איתמר) כתב בפשיטות, דלרש"י לא משערין בהגבהה והרבצה, ופסק הר"ז כן, וכ"פ הסמ"ג (עשה ס"ג, ק"מ:) והרוקח (סי' שפ"א) והמרדכי (רמז תר"ו) וסמ"ק (סי' קצ"ז), וכ"כ הרשב"א (תוה"ב בית ב' שער א', כ"ג.) שיש לחוש לדעת רש"י. וזה לשון שלטי גבורים (ז'), ור"מ פוסק כדברי המיקל בשיעור שהייה לשער כדי שיגביה הבהמה וירביצנה וישחטנה, וכן בה"ג (הל' שחיטת חולין, סי' ס'). ורוב הגאונים פוסקים כדברי המחמירים, לשער בבהמה רבוצה כו', ובשל תורה הלך אחר המחמיר, עכ"ל. וכ"פ מהרש"ל (יש"ש פ"ב סי' י"ד) לדינא, וכתב דכן קבלו עליהם בני אשכנז.

⁷ דעת הר"ן ודלא כתרומת הדשן סימן קפ"ה וזה לשונו, דקיימא לן שהיית העוף במשהו כמו שחיתתו, שהרי אם מצא הצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהו, כשר, עכ"ל. דלא משמע כן משאר הפוסקים. שהרי הר"ן (ז' ע"ב ד"ה ולענין שהיית עוף) כתב דמסתבר ליה דבעינן נמי כדי שחיתת העור, שהרי דרך שחיטה להתוך העור תחלה. ואי איתא דמשערין בחצי קנה פגום, כל שכן דיש לשער בשנקרע העור. וכן מלשון המרדכי (רמז תר"ו) שכתב דכדי שחיתת רוב הסימן אחד בעוף נעשה מהר, משמע נמי דמשערין בשחיתת כל הרוב מתחילת הסימן עד רובו, ולכן, לכאורה היה ג"ל העיקר לדינא דהשיעור הוא בסימנים שלימים בין בבהמה בין בעוף, אפילו למ"ד דלא משערין בהגבהה והרבצה. אבל מצאתי להאגודה (סי' ל"ד) שכתב, שהיית העוף כהרף עין, שהרי אם מצא הצי קנה פגום והוסיף כל שהוא הוה שחיטה, עכ"ד. תבו"ש שם ו

⁸ רשב"א בתשובה סי' קי"ו

⁹ ואין לדמות שהייה זו לאם שהה כדי לגמור את כולה דקריאת שמע, או"ח סימן ס"ה (סעיף א'), ודתפילה, שם סימן ק"ד (סעיף ה'), דמשערין שהייה לפי הקורא. דשאני התם דמצוה עליה רמיא ובדידיה תליא מלתא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ומכל מקום השיעור קטן הוא מאוד, ששחיטת רוב אחד בעוף נעשה מהר, ואפילו בבהמה למאן דאמר דלא משערנין בהגבהה והרבצה, שחיטת רוב ב' נעשה מהר, ומי הוא בדורות הללו שיוכל להבחין בשיעורים אלו.

ולכן הנהיגו קדמונינו¹⁰ במדינות אלו לפסול כל שהייה, אפילו במשהו וכהרף עין, בין בעוף ובין בבהמה אפילו בהפסד מרובה ושעת הדחק, ואין לשנות מה שכבר קיימו וקבלו אבותינו להנצל מאסורי דאורייתא. וכן ראוי לנהוג בכל תפוצות ישראל, כי רבו הספיקות בשיעורים אלו, עד שמתמעטים מאד.

אכן במקום הפסד מרובה וצורך גדול במדינות שלא קיבלו עליהם להחמיר במשהו, יש להם לסמוך בבהמה כדיעה הראשונה, ובעוף כדי שחיטת רוב ב' דבהמה גסה עם העור בלי שום הגבהה והרבצה.

אחר ששחט¹¹ רוב אחד בעוף או רוב שנים בבהמה אין שהייה פוסלת, ולפי זה אין שהייה בקנה בעוף כלל¹². ויש מי שאומר שכל שלא נגמרה שחיטת כל שני הסימנים פוסלת שהייה ולכתחלה יש לזהר לחוש לדבריו.

משא"כ בשחיטה, י"ל כל ששהה שהיה אפשר שתשחט בהמה זו ע"י מי שיהיה ואיזה סבין שיהיה, גמירי דהוה שהייה. תבוי"ש שם וועיי"ש מה שהאריך להוכיח לחשוש בזה בדאורייתא
¹⁰ כבר נתרעמו גדולי האחרונים, על פסק הב"י שפסק דעת הר"י"ף (ו' ע"ב) והרמב"ם (הל' שחיטה פ"ג הל' ב') והרא"ש (פ"ב ס' ט') שאיך נקיל בדאורייתא במקום שגדולים מחמירים, ולכן גם כן יפה הנהיגו רבותינו בזה הא לפי הגירסא בגמרא שלפנינו שהוא, אמר רב פפא עומדת להטיל איכא בינייהו, פירוש, בין רבי יוחנן והוא הדין רב ושמואל דכולהו בחדא לישנא קאמרו, ובין רבי חנניא, דרבי חנניא סבירא ליה דבעינן הגבהה והרבצה, ורב ושמואל ורבי יוחנן לא סבירא להו כי אם שיעור כדי שחיטה עצמה בלא הגבהה והרבצה. פשיטא דאין לדחות דברי רב ושמואל ורבי יוחנן שמחמירים בשל תורה, ונתפוס דעת רבי חנניא ורבי יוסי ברבי חנניא המקילים.

¹¹ שו"ע ונו"כ כג ה

¹² דבמעוט קמא דקנה לא שייך שהייה כדלעיל מידי דהוה אחצי קנה פגום ס"ס כ"א משא"כ בוושט דהוי שהייה במעוט קמא דנקובתו במשהו כדלקמן סי' ל"ג אבל קנה פסוקתו ברובו כדלקמן ריש סימן ל"ד, ש"ך שם יא, אך הלבוש פסק דשהיי' במיעוט קמא דקנה פסול אף דממ"נ אי עביד רובא נגמר השחיטה ואי לא נשחט רובא הו"ל כמו חצי קנה פגום מ"מ הואיל ודרך שחיטה נעשה אסרינן לה עיין שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

נהגו במדינות¹³ אלו לפסול שהייה משהו בין בבהמה בין בעוף, בין במיעוט קמא בין במיעוט בתרא¹⁴, בין בקנה בין בוושט, ואין לשנות, דחשובה לספיקא דאורייתא¹⁵.

ומכל מקום בהפסד מרובה אם תפס הקנה לבדו בידו, וברור לו שלא נגע בוושט, ושהה במיעוט קמא דקנה, יש להכשיר¹⁶. אבל במיעוט בתרא בין בקנה בין בוושט בין בעוף בין בבהמה אין להקל במדינות אלו, אפילו בהפסד מרובה, שכבר קבילו עליהו דעת המחמיר.

אבל במדינות אחרות דלא קבילו עליהו, יכשירו כשתפס הקנה לבדו ויודע בבירור שלא נגע בוושט ושהה במיעוט קמא דקנה אפילו בלא הפסד מרובה¹⁷. אבל במיעוט בתרא אחר שחיטת רוב ב' בבהמה או רוב א' בעוף לא יכשירו השהייה כי אם בהפסד מרובה.

אם אחר ששחט רוב ב' בבהמה ורוב א' בעוף שוהה הבהמה או העוף למות, לא יחזור וישחוט, דהוה שהייה במיעוט בתרא, ואפילו בסכין פגום לא ישחוט, דהוה דרך שחיטה ופסלה בו שהייה, וגם הוה עיקור במיעוט בתרא, וגם לא בקורדם מהאי טעמא, רק יכנה על ראשה וכדומה¹⁸.

¹³ רמ"א שם

¹⁴ מיעוט בתרא לעניות דעתי פשוט, דמה שכתב רש"י ז"ל (ל"ב ע"א ד"ה במיעוט סימנים ובר"ה מהו) לפרש בעיא דשהה במיעוט סימנים במיעוט בתרא דדלמא חדא שחיטה היא, היינו לפסלה מדאורייתא, דאף על גב דאי לא שחט לה והניחה כך או המיתה במקל, כשרה, מכל מקום אי הדר ושחט לה פסולה, דהתורה הקפידה שלא לשחטה שתי פעמים בסימנים. ואף על גב דלרש"י (שם ד"ה תיקון) במיעוט קמא דקנה לאו כלום, היינו משום דנשארת היה ואין זה מעשה כלל, אבל במיעוט בתרא דמקרב מיתתה על ידי שחיטה זו, מקרי שחיטה. מבואר בכל הפוסקים דבמדינות אלו קבילו לנהוג כרש"י ובעל הלכות גדולות דפסלי שהייה במיעוט בתרא. ולכן אין להקל אפילו בהפסד מרובה ושעת הדחק, אפילו להסוברים דמדרבנן הוא, וכל שכן לפי מה שכתבתי לעיל דהוה דאורייתא. אבל במדינות שלא נתפשטה חומרא זו יש להם להקל בהפסד מרובה וכיוצא, דיש להם על מי שיסמוכו. תבו"ש ט

¹⁵ עיין תבו"ש שם ט, אולם עיין יד יהודה הקצר שם י בוז"ל ויוכל להיות דלרש"י אסור מספיקא דאורייתא. מיהו י"ל דלדידן אין המנהג לאסור רק מדרבנן, כדעת הפוסקים דס"ל כן

¹⁶ משמע מדברי הרב דהוה אפילו לדידן כשר וכ"כ העט"ז בהדיא דקי"ל הכי וה"ט דכיון דידוע שלא ניקב הושט לא שייך תו שהייה דהא דפסלינן שהייה במיעוט קמא דקנה היינו משום דלא בקיאנן בבדיקת הוושט וחיישינן לנקובת הוושט כדלקמן ס"ס כ"ג בהג"ה משא"כ הכא. ש"ך כא ה

¹⁷ דבקנה לא שייך שהייה במיעוט קמא כלל מידי דהוה אחצי פגום וכמ"ש בחולין כ"ט מתוספתא שחט הצי גרגרת וגמרה לאחר זמן כשר ולדידן דאסור שהייה במיעוט קמא דקנה מחשש שמא נגע בוושט ואם תפס הקנה לבדו כשר כמבואר. פמ"ג משב"ז שם ד

¹⁸ רמ"א שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ויבטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ועל ידי עכו"ם שרי, דחתיכת העכו"ם לא מקרי דרך שחיטה, אך יש למנוע אפילו על ידי עכו"ם, דאין הכל בקיאים, וסברי מי עדיף על ידי עכו"ם מעל ידי ישראל, ויבואו לעשות על ידי ישראל.

ואם בשעת שחיטה נדחה ידו אל הקיר וכדומה, או שהסכין נגע בכותל או בקרקע, בכל אלו נוהגין במדינות אלו להטריף משום שהייה, בין בבהמה בין בעוף.

ואם בשעת שחיטה חתך באצבעו ונבהל, יש לחוש ששהה קצת מחמת ביעתותא, וטריפה. ובבהמה אין להחמיר מספק משהו¹⁹.

אם נמצא אחר שחיטה תוך הוושט או הקנה גמי, או אפילו עשב דק מאד, ונחתך בשחיטת הסימן, טריפה, דודאי שהה משהו בשעת חתיכתו, כיון שאינו מתוח כמו הסימן, אינו נחתך בשוה עם הסימן.

ודוקא בעוף, אבל בבהמה יש להקל בזה במקום הפסד מרובה, אם לא שהוא דבר קשה, שודאי עיכב בשחיטת הסימנים.

ואם לא נחתך רק נמצא בתוכו, אפילו הושט מלא שעורים או סובין וכדומה, כשר. אם בשעת שחיטה חתך באצבעו ונבהל, יש לחוש ששהה קצת מחמת ביעתותא, וטריפה. ובבהמה דאין להחמיר מספק משהו.

ואם לא ראה החתך, ולא הרגיש, כי אם אחר שחיטה ראה שחתך גם באצבעו, אין לחוש כל שלא הסיר הסכין מהסימנים, בין בעוף בין בבהמה.

ואם התחיל בוושט והניחו, ושחט הקנה, ואחר כך גמר לשחוט הוושט, כשירדה, הואיל ולא שהה כלל.

ג. השוחט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה

השוחט עוף בסכין²⁰ שאינו חר, וחותר תמיד מעט מעט²¹, שמתוך כך שוהא הרבה בשחיטתו, אפילו כל היום כולו כשר, כיון שאינו שוהא בלא חתיכה.

¹⁹ שמ"ח שם

²⁰ שמ"ח שם ה

²¹ מלשון הפוסקים שכתבו גבי סכין רע שמתעסק תמיד לחתוך הסימנים, ולא כתבו שתמיד חותר הסימנים, משמע קצת דאף על גב דאינו חותר אלא שמוליך ומביא בכחו על הסימן לחתוך עד שחותך אותו הולכה והובאה, לא נחשב שיהיו אפילו מה שקודם החתך כיון שעוסק לחתוך. אבל רבינו ירוחם (נפ"ו ח"ג, קי"ט ע"ד) לא כתב כן, שזה לשונו, השוחט בסכין רע כו', ומיירי ששוחט בכל פעם מיעוט, שאין בו שהייה, שאם היה בו שהייה, שאינו חותר אלא לפעמים כו', שחיטתו פסולה, עכ"ל. לשון זה מבואר דבעינן שיחתוך תמיד, הא אם אינו חותר, אף על פי שמוליך ומביא עד שיחתוך, מכל מקום אותו הזמן שלא חתך הוה שהייה. והכי מסתבר להחמיר בשל תורה. וכן משמע נמי ממשניות תרומת הדשן סימן קפ"ה, דכל שלא חתך, אף על פי דידע שלא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אבל אם לפעמים חותך ופעמים אינו חותך, אף על פי שתמיד הוא מוליך ומביא לחתוך, הוה ליה מה שאינו חותך שהייה והוי נבילה.

ובבהמה יבואר להלן.

אולם אפילו בעוף יש למנוע מלשחוט בסכין רעה, דלפעמים מוליך ומביא בתוך השחיטה ואינו חותך כלום, והוה ליה שהייה, ועוד שיש לחוש לשאר קלקולים כגון דרסה ועיקור, מתוך שדוחק מאד על הסימנים קודם שחותך, ואפילו דיעבר יש להחמיר אם אינו יודע בבירור שלא קלקל ולא שהה.

ד. שהיות מהו שיצטרפו

שחט מעט²², ושהה מעט, וחזר ושחט מעט, ושהה מעט, במדינות דלא מטרפי בשחיית משהו ובעי שיעורא, אם כשתצרך כל השהיות יש שיעור שהייה, הרי זו נבילה מספק, דהוא בעיא דלא איפשטא.

התחיל לשחוט בהמה או עוף, אפילו לא חתך רק העור, ושהה משהו, אף על פי שלא יצא דם, נהגו במדינות אלו לאסור, דחיישינן שמא כשחתך העור חתך ונקב גם הוושט, אף על גב דאין הוושט סמוך לעור, מכל מקום על ידי אחיזתו בסימנים, לפעמים בא תחת העור ממש, ואנן לא בקיאים בבדיקת הוושט.

אבל השוחט בהמה אם לא ידעינן שעבר החתך כל העור, גם לא יצא דם, יש תקנה שישחוט למעלה ממקום זה, או למטה, ויהפוך עורו ויבדק נגד מקום החתך הראשון, אם העור שלם בצד השני שלא עבר החתך כל העור, כשר.

אבל אם בשעה שחתך חתך הראשון יצא דם, אפילו טיפה אחת, לא סמכינן להתיר על ידי בדיקת העור, כי אם בהפסד מרובה²³.

עמד מהולך והביא אפילו כרגע, הוה שיהוי. וכן דעת הפרי חדש (ס"ק י"א). והא דכתבו הפוסקים שמתעסק לחתוך הסימנים, צריך לומר כוונתם לחתוך לבא עד גמר חתיכתו וחותר מעט בכל פעם. תדע, דגם רבינו ירוחם גופיה (שם ק"כ ע"א) כתב לשון זה בבעיא דרב אושעיא. תבו"ש שם טו
²² שמי"ה שם ז

²³ דעת רמ"א ז"ל (סעיף ו') לאסור בכהאי גוונא אפילו במקום הפסד מרובה, וכן דעת ב"ח (ד"ה ואם תלש נוצות ויצאו טפות דם) והט"ז (ס"ק ז'), אלא שמה שכתב הט"ז דדם זה ודאי מהבשר דבעור אין דם, יש לתמוה עליו ממה שאיתא בגמרא יומא דף מ"ח (ע"א) ולא מדם העור. והים של שלמה (פ"ב סי' י"ד) דעתו להקל אפילו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ודין זה בדביקת העור לא שייכא כי אם בבהמה שעורה עב, אבל לא בעוף, דאם חתך מקצת העור ודאי עבר כולה. ואפילו אמר השוחט ברי לי שלא חתכתי כי אם העור, שאני מרגיש שלא ירד הסכין יותר, לא מהני, ולא סמכינן עליה, אלא אם כן אמר ברי לי שתפסתי הקנה לבדו בידי בשעת שחיטה, והושט למטה ממנו²⁴, דאז אפילו חתך גם בקנה אין צריך בדיקה וכשר בהפסד מרובה.

ה. שהה במיעוט סימנין מהו תיקו

מה שהתבאר שהשוחט עוף בסכין²⁵ שאינו חד ומתוך כך שוהא הרבה בשחיטתו, אפילו כל היום כולו כשר, במה דברים אמורים בעוף, אבל בבהמה אף על פי שחותך תמיד מעט מעט סימן ראשון ואחר כך סימן שני, הוה ליה נבילה מספק, דמבעיא לן בגמרא, דלמא כיון ששחט רוב סימן ראשון הנשאר בו הוה כחתוך, ומה שחותך הוה כחותך בידה או ברגלה, ולעולם²⁶ איכא למיחש דלמא יש שיעור שהייה בין סימן לסימן. ששיעור השהייה לפי רוב סכינים היפים

בלא הפסד מרובה, דכיון דלא נחתך כל העור אין כאן בית מיהוש. ואחריו נמשך הפרי חדש (ס"ק ה' וס"ק כ"ג), וכתב דמלתא דפשיטא הוא דליכא למיחש מידי. אבל לעניות דעתי, הואיל ואמרינן בשבת דף ק"ה. דבכל עור אית בה ניקבי ניקבי, וכן הוא בחולין דף קי"ט: דהעור חלחולי מחלחל, וממה נפשך, אם אותן נקבים נראים לעין הרואה, אם כן שמא נקב הסכין בין נקבים אלו מובלע, ואם אינן נראים, כמו כן יש לחוש לאותו נקב שאינו נראה. אלא דחששה רחוקה היא שדרך נקב דק מאד נקבו גם שני עורות דוושט. לכן מחוורתא הוא דעת הש"ך (ס"ק כ"א) להקל בהפסד מרובה דווקא. גם יש גירסא אחרת בהיא דיומא לעיל. תבו"ש כ

²⁴ לשון הבית יוסף סימן כ"א (ד"ה היה חצי הקנה חתוך) והנמשכים אחריו (עי' ש"ך ס"ק ט"ו), כגון שאחז הקנה לבדו בשעת שחיטה. מלשון זה משמע שהוושט נשאר על מקומו בלי הזמנה כלל. ולענ"ד כיון דמדינא צריך לכיון אפילו בעוף לכתחילה לשחוט שני הסימנים, כמו שכתוב ריש סימן כ"א (שו"ע סעיף א') ומבואר סוף סימן כ' (סעיף ד'), דיש למשמש ולתפוס הסימנים, אם כן מאן דתפס הקנה לבדו ואינו משגיח אוושט, שלא כדין עושה ולית ביה הימנותא להאמינו בכך. ודוחק לומר שעל ידי שאחזו בקנה הוושט נמשך תחתיו ונשחט בטוב, דמ"מ אין לעשות כן לכתחלה. ולכן נ"ל דאירי שאחזו גם שניהם רק זה תחת זה ולא זה אצל זה. תבו"ש

כא

²⁵ שמי"ח שם ה

²⁶ ולכן במדינות דלא קבלו עלייהו להחמיר בשחיות משהו, כמ"ש סעיף ג', צריך לשער בהפסד מרובה אם לא עכב בהאי מיעוט כשיעור

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולכן השוחט בהמה בסכין רעה, לעולם אסורה, אלא אם כן תפס הסימנים בשעת שחיטה, והזמינם זה אצל זה, שעל כל פנים בשעה שיתחיל מיעוט האחרון יתחיל גם כן בהתחלת שחיטת הב' ²⁷.

אבל בעוף אין לחוש מאיסור שהייה דמיעוט בתרא דסימן קמא, דהא הכשרו בסימן אחד ²⁸. אולם כבר התבאר שאפילו בעוף יש למנוע מלשחוט בסכין רעה, ואפילו דיעבד יש להחמיר אם אינו יודע בבירור שלא קלקל ולא שהה.

השוחט בסתם סכין בבהמה, יהיה זריז וזהיר להזמין הסימנים לחתכם יחד, דדלמא הסכין שבירו אינו חד כרינו, ואתי לידי ספק דאורייתא.

ובסכין רעה ודאי אפילו בכי האי גוונא שהזמין הסמנים לחתכם יחד אין לשחוט שלפעמים מוליך ומביא בתוך השחיטה ואינו חותך כלום, והוה ליה שהייה, ועוד שיש לחוש לשאר קלקולים כגון דרסה ועיקור, מתוך שדוחק מאד על הסימנים קודם שחותך, ואפילו דיעבד יש להחמיר אם אינו יודע בבירור שלא קלקל ולא שהה.

ו. כלל אמר ... כל שנפסלה בשחיטתה נבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה

²⁷ דלא ט"ז ריש סימן כ"א (ס"ק א') שכתב שלא נהירא כלל להקל בזה שיסמוך על זה שיחתוך ממש בשוה בכל אחד ולא יקדים באחד יותר קצת מחבירו, דשמא יקדים באחד יותר ויבא לידי איסור גמור, עכ"ל. שהרי אפילו אם יקדים אחד לחבירו שפיר דמי, דעד כאן לא קמבעיא לן רק אם חותך מיעוט הראשון ועדיין לא התחיל השני, הוה שהייה בין סימן לסימן, אבל אם חתך רובו של ראשון, ובשעת שחותך מיעוטו חותך גם השני, אין כאן שום שהייה, ולכן כשמוזינם לחתכן יחד, אף שמקדים ומסיים רוב ראשון קודם שמסיים רוב שני, מה בכך. תבו"ש שם יז

²⁸ כתבו האחרונים דלפי מה שכתוב ריש סימן כ"א דגם בעוף לכתחלה בעינן שני סימנים, אם כן אפילו בעוף אין לשחוט לכתחלה בסכין שאינו חד, משום שהייה בין סימן לסימן על ידי מיעוט בתרא דקמא, עכ"ד, עיין ט"ז ריש סימן כ"א (ס"ק א') ויש"ך סימן י"ח ס"ק י"ב. והפרי חדש (ס"ק י"א) השיג עליהם כיון דמדרבנן בעינן גם בעוף שני סימנים כולם ולא רובם, אם כן מיעוטא דקמא וסימן השני שוים בדינם, עכ"ד. וצדקו דברי הפרי חדש ז"ל. תבו"ש יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כל מקום שאמרנו²⁹ בשחיטה פסולה הרי זו נבלה, ואם אכל ממנה כזית לוקה משום אוכל נבלה³⁰ שאין מוציא מידי נבלה אלא שחיטה כשרה כאשר צוה משה רבינו עליו השלום, וכל ספק בשחיטה הרי הוא ספק נבלה והאוכל ממנה מכין אותו מכת מרדות.

דף לב:

ז. עשאה גיסטרא נבלה... נטלה ירך וחלל שלה נבלה

כבר התבאר לעיל דף כא. שאם חלק בהמה³¹ לשנים³² הרי זו נבילה³³, ומטמאה במשא ובמגע אף על פי שהיא עדיין בחיים, וכן בהמה שניטל ירך שלה ממקום חבורו בבוקא דאטמא, כלומר קולית הירך, וחללה עמה ונראית גומא שכל מקום החתך בעין חלל³⁴ עד שתראה חסרה כשתרביץ הרי זו נבלה, כמו שנחתך חציה ונחלקה לשני גופות ואין השחיטה מועלת בה.

וכן אם נקרעה מגבה כדג הרי זו נבלה מחיים ואין השחיטה מועלת בה, ואחד הבהמה ואחד העוף בכל הדברים האלה.

²⁹ רמב"ם הלכות שחיטה פרק ג הלכה יח

³⁰ וא"ת נראה מדברי הרב שכל שאינה כשרה הרי היא נבלה ודאית דאנבלה ודאית קאי והלא ספק נבלה אף על פי שאינה כשרה אינה נבלה ודאית וי"ל שכונת רבינו כך היא לפי שנבלה יקרא הדבר המת מעצמו אבל הבהמה השחופה לא תקרא נבלה וא"כ כשלא נשחטה כראוי לא יתחייב האוכל אותה משום נבלה לזה אמר שכל שלא נשחטה בשחיטה כשרה תקרא נבלה כאילו מתה מעצמה ולא נשחטה כלל. כס"מ שם.

³¹ רמב"ם הלכות שחיטה פרק ג הלכה יט ובהלכות שאר אבות הטומאה פרק ב הלכה א

³² זהו עשאה גיסטרא שכל דבר החלוק לשנים קרי גסטרא. מ"מ.

³³ תיפוק לי דהויא טרפה שהרי נחתך חוט השדרה ותירצו התוס' דמשכחת לה גיסטרא דנבלה אפילו חוט השדרה קיים כגון נעקרה צלע מכאן וצלע מכאן וחוט השדרה קיימת והשתא ניחא נמי שאם נחתכה לשנים ממש אמאי קרי לה נבלה מחיים והא לא קשיא כולי האי שכבר ראינו הרוגי מלכות שחותכין אותן לשנים ועדיין יש בו היות כי הריאה נשארת בחלק העליון וכ"כ רבינו ונחלקה לשני גופות ונראה מדבריו שנחתכו למטה אחר שכלה חוט השדרה וכ"כ התוס' בלשון שני והוא הנכון. רדב"ז שחיטה שם

³⁴ כלומר לא שניטל העצם עם קצת הבשר הפנימי ונשאר בשר העליון והעור עד חצי הירך או שלישיתו וחופה את המכה דהתם טרפה הוא דהויא דתנן בהמה שנחתכו רגליה דהיינו האחרונים מן הארכובה ולמעלה טרפה. מ"מ שם מרש"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

